

Café Social- keskustelukahvilan muistio 14.3.2019

Aihe: Vaientaminen ja vaikeneminen sosiaalialalla

Keskustelun alustajana Laura Tiitinen, sosiaalityöntekijä, Rovaniemi

Laura Tiitisen alustuksessa tarkasteltiin sosiaalialan työssä ilmeneviä vaikenemisen eri muotoja. Alustuksen materiaali:

https://prezi.com/3jehbmbwnsrw/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

Alustuksen sisältöjä pidettiin todellisina ja tiivistyi kommenttiin ”Ikävän totta, miten työntekijöitä vaiennetaan”. Keskusteltiin vaientamisen kokemusten yleisyydestä. Vaientamisen erilaiset ilmiöt tunnistetaan hyvin ja ne ovat todellisuutta sosiaalialan työssä.

Resurssikysymykset ja niiden vaikutus tunnistetaan keskeisinä. Tiukkaan taloustilanteeseen vedotaan usein epäkohtia esitettäessä. Taloudelliset rajat voidaan tuoda esille jo lähtökohtana, ennen kuin asioista aletaan puhua. Myönteisenä esimerkkinä kerrottiin vammaispalveluiden puolelta kokemuksia siitä, että asiakkaan itsemääräämisoikeus lainsäädäntöuudistuksen myötä on vaikuttanut käytäntöjen muuttumiseen asiakkaiden eduksi. Tämä nähtiin johtuneen siitä, että asiakkaiden oikeudet on kirjattu selkeämmin ja tarkemmin lakiin. Esitettiin kysymys, ovatko nykyiset lait liian tulkinnanvaraisia, monella tavalla ymmärrettävissä ja ’lepusuja’? Jos lakiin kirjattaisiin tarkemmin, voisi tuoda muutoksia käytäntöihin. Toisaalta esitettiin näkökulmana se, että lakia on jo tällä hetkellä mahdollista käyttää asiakkaan etujen toteutumiseksi. Mutta osataanko sitä käyttää?

Keskustelua käytiin paljon johtamisesta ja välitason johtamisesta. Kuinka keinottomia ollaan myös eri esimiestasoilla? Moni esimies haluaisi tehdä enemmän, mutta asian eteneminen ja hoitaminen riippuu monista tekijöistä, tilanteista ja resursseista sekä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

siitä, että aina löytyy rakenteiden seuraava aste, joka voi estää epäkohtien eteenpäin viemisen tai siitä tiedottamisen ja siihen puuttumisen. Myös esimiehiä vaiennetaan budjetin raameilla ja he ovat puun ja kuoren välissä.

Todettiin, että nykyisessä sosiaalihuoltolaissa on hyviä pykäläitä, joihin voi työssään nojata. Miten paljon vaikuttaa rohkeus puuttua asioihin? Mikä on toimintakulttuurin vaikutus työntekijän rohkeuteen, kannustukseen ja mahdollisuuksiin ottaa epäkohtia esille ja viedä niitä eteenpäin?

Pohdintaa herätti se, miten työssä kohdattavista erilaisista epäkohdista saataisiin tiedotettua realistisesti. Kokemuksia on siitä, että esimerkiksi päättäjille tilannetta ikään kuin silotellaan ja kerrotaan olevan paremmin kuin tosiasiallisesti onkaan. Miten viestiä onnistutaan viemään esimerkiksi perusturvalautakunnalle todenmukaisesti?

Hyviä ja toimivia esimerkkejä on olemassa siitä, kun esimies kannustaa puuttumaan epäkohtiin ja hakemaan niihin ratkaisuja. Epäkohtiin puuttuminen ei tarkoita syyllisten etsimistä vaan yhdessä haetaan ratkaisuja asiakkaiden etujen edistämiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Sosiaalityöntekijän koulutus antaa hyvät eväät kriittiseen ja eettiseen ajatteluun. Siirryttäessä työelämään tulee vastaan ongelmia.

On tärkeää pohtia myös sitä, miten sosiaalihuollon asioita tuodaan esille ja miten esimerkiksi perustellaan tarve lisäresursseja haettaessa. Tuodaanko esille todellinen tilanne vai esitetäänkö asia alakanttiin? Tällaisen ajattelun taustalla on ajattelu, että näin on kenties helpompi saada edes jotain muutosta aikaan.

Toimintakulttuureihin liittyy paljon juurtuneita tapoja ja usein uusi työntekijä havaitsee epäkohdat paremmin. Nykyisin on olemassa erilaisia yhteisöjä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, myös tätä kautta sosiaalityölle löytyy yhteistä joukkovoimaa ja jossa voidaan nostaa esille, käydä keskustelua ja myös puuttua epäkohtiin.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Epäkohtiin puuttumiseen tarvittaisiin enemmän välineitä, erityisesti kaivataan toimintatapoja siihen, miten epäkohtia voitaisiin tuoda rakentavammin esiin.

Todettiin, että keskustelutilaisuus oli tärkeää ja tulee jatkua edelleen. Laura Tiitisen alustuksesta saatiin eväitä eteenpäin.

HUOMIO!

YTM Laura Tiitisen sosiaalityön alaan väitöskirjaksi tarkoittama tutkimus:

”Kamppailu sananvapaudesta: Sosiaalialan ammattilaisen toiminta ja valtasuhteet mediavaikuttamisen kentällä”

tarkastetaan Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa
lauantaina 30.3.2019 klo 12 alkaen.

Vastaväittäjänä toimii sosiaalityön professori Aila-Leena Matthies Jyväskylän yliopistosta.

Kustoksena toimii sosiaalityön professori Merja Laitinen Lapin yliopistosta.

Väitöstä voi seurata etänä osoitteessa: <https://www.youtube.com/watch?v=CxrtWW6gmQ4>

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

